

תורה אור • פרשת שמות • מאמר 6

הבאים ישרש יעקב יציץ ופרח ישראל

הבאים: יעקב יכה שורש

מוקדש לכבוד

מוקדש לכבוד הגאון המקובל רבי לוי יצחק שניאורסאהן זצ"ל

אבי הרבי, רבי לוי יצחק

LikuteiTorah.com

הפרשה החסידית

[/likuteitorah.com/he/torah-ohr/shemos/6](https://likuteitorah.com/he/torah-ohr/shemos/6)

1 **הבאים ישרש יעקב יציץ ופרח ישראל.** הנה צ"ל השייכות בחיי השרשה לביאת מצרים. הנה כתיב כה אמר ה' בוראך יעקב ויוצרך ישראל כו'.

"הבאים ישרש יעקב יציץ ופרח ישראל" — "הבאים", יעקב יכה שורש, ישראל ינץ ופרח. כעת יש להבין כיצד בחינת ההשתרשות קשורה לירידה למצרים. נאמר: "כה אמר ה' בוראך יעקב ויוצרך ישראל" וכו'.

אמר הקב"ה לעולם מי בראך יעקב בראך וישראל יצרך. שנאמר בוראך יעקב ויוצרך ישראל. אמר הקדוש ברוך הוא לעולם: "מי ברא אותך? יעקב ברא אותך, וישראל יצר אותך", כפי שנאמר: "בוראך יעקב ויוצרך ישראל".

2 **וצ"ל מה שביעקב נא' בריאה ובישראל נאמר יצירה.** והלא בחיי ישראל הוא גדול מבחי' יעקב כו'. וצריך להבין מדוע נאמר "בריאה" על יעקב ו"יצירה" על ישראל. והרי מדרגת ישראל גבוהה ממדרגת יעקב וכו'.

הנה ידוע שירידי הנשמה לעוה"ז הוא בשביל היום לעשותם. ותכלית בריאת העולמות נאמר בראשית בשביל ישראל שנקראו ראשי' כמ"ש קדש ישראל לה' ראשית תבואתה.

ידוע שירידת הנשמה לעולם הזה היא לשם "היום לעשותם". ועל תכלית בריאת העולמות נאמר "בראשית" — בשביל ישראל, שנקראו "ראשית", כמו שכתוב: "ישראל קדוש לה', ראשית תבואתו".

3 **ולהבין מהו השייכות לישראל להיו' ראשית תבואתו וגם מה הוא ענין התבואה למעלה כו'.** הנה על המצות נאמר בזהר

כדי להבין מה הקשר של ישראל לכך שהם "ראשית תבואתו", וכן מהי ה"תבואה" למעלה וכו': הנה, בזהר נאמר על המצות

שהם בחיי לבושין שכ"א מישראל צריך לקיים כל התרי"ג מצות לבד מצות המלך שהמלך הוא מוציא כל ישראל וכל המצות מחוייב כ"א לקיים

שהן בחינת לבושים, [ו] כל אחד ואחד מישראל צריך לקיים את כל תרי"ג המצוות, מלבד המצוות המוטלות על המלך, שכן המלך מוציא את כל ישראל ידי חובתן; ואילו את כל [שאר] המצוות כל אחד חייב לקיים.

וצריך להיות בגלגול או בבחי' עיבור בכדי שיהיה לבוש מן כל התרי"ג מצות וכשחיסר מצוה אחת חיסר לבוש כו'.

ועליו לבוא בגלגול או בבחינת עיבור, כדי שיהיה לו לבוש מכל תרי"ג המצוות; וכשחסרה לו מצוה אחת, חסר לו לבוש וכו'.

4 ועיי מעשה המצות נעשה לבוש בגי' התחתון ועיי כוונת המצות נעשה לבוש בגן עדן העליון

באמצעות קיום המצוות נוצר לבוש בגן עדן התחתון, ובאמצעות הכוונה שבמצוות נוצר לבוש בגן עדן העליון.

ולכן בקש משה ליכנס לארץ לקיים המצות התלויין בה כו'. ובגמ' המשילו מעשה המצות לפירות גבי עגלה ערופה כו' שלא הניחוהו לעשות פירות.

לכן ביקש משה להיכנס לארץ, כדי לקיים את המצוות התלויות בה וכו'. ובגמרא השוו את קיום המצוות לפירות, בהקשר של עגלה ערופה וכו': [האיש שנהרג], שלא הניחו לו לעשות פירות.

5 ופריך בגמ' מאי פירות אילימא בנים א"ה זקן וסריס לא לבעי עגלה ערופה והתורה לא חילקה.

והגמרא מקשה: "מה הם פירות? אם תאמר שהם בנים, אם כן זקן או סריס לא יצטרכו עגלה ערופה", ובכל זאת התורה לא חילקה.

אלא מאי פירות מצות כו'. וכן בלשון הפסוק נאמר זרעו לכם לצדקה כו' אשריכם זורעי על כל מים כו' זורע צדקות כו'

"אלא מה הם פירות? מצוות" וכו'. וכך גם בלשון הכתוב נאמר: "זרעו לכם לצדקה" וכו'; "אשריכם זורעי על כל מים" וכו'; "זורע צדקות" וכו'.

הרי נק' מעשה המצות בשם זריעה. ולהבין זאת הנה ארז"ל נתאוה הקב"ה להיות לו דירה בתחתונים. נמצא שעשיית המצוות נקראת בשם "זריעה". כדי להבין זאת, הנה אמרו חז"ל שהקדוש ברוך הוא התאוה שתהיה לו דירה בתחתונים.

6 והנה לכאורה אינו מובן ענין דירה זו דהלא לית אתר פנוי מיניה. וכתוב הלא את השמים ואת הארץ

אני מלא כו'.

והנה, לכאורה, עניין הדירה הזאת אינו מובן, שהרי "אין מקום פנוי ממנו", ונאמר: "הלוא את השמים ואת הארץ אני מלא" וכו'.

אך הנה יש שני בחי' בחי' ממכ"ע ובחי' סוכ"ע. בחי' ממכ"ע נק' הבחי' המתלבש' בנבראים בגילוי להחיותם ואתה מחיה את כולם עיי בחי' אתה אותיות כו'.

אך יש שתי בחינות: בחינת ממלא כל עלמין ובחינת סוכב כל עלמין. ממלא כל עלמין הוא הכינוי לבחינת המתלבשת בנבראים בגילוי כדי להחיותם, ככתוב: "ואתה מחיה את כולם" — באמצעות בחינת "אתה", האותיות וכו'.

7 ובחיי סוכי"ע הוא גייכ בכל הנבראים אך הוא בבחי' העלם שאינו מתלבש בבחי' גילוי כו'. ולכן ארז"ל שחייב אדם לברך מאה ברכות בכל יום. להמשיך מההעלם אל הגילוי.

גם בחינת סוכב כל עלמין נמצאת בכל הנבראים, אך היא בהעלם ואינה מתלבשת בהם באופן גלוי וכו'. לכן אמרו חז"ל שאדם חייב לברך מאה ברכות בכל יום, כדי להמשיך מן ההעלם אל הגילוי.

8 וזהו בחי' ברוך בחי' בריכה שהיא מההעלם אל הגילוי ולהיות הברכה מבחי' העלם להיות הוי' בבחי' גלוי שהוא אותיות הוי"ה יו"ד צמצום ה' התפשטות כו'.

וזהו עניין "ברוך", מלשון "ברכה", כלומר מעבר מן ההעלם אל הגילוי. הברכה נמשכת מן ההעלם, כדי שהוי' תהיה בגילוי; היינו, אותיות הוי': יו"ד — צמצום, ה"א — התפשטות וכו'.

אך ההמשכה מההעלם אל הגלוי הוא דוקא עיי' ישראל וכמ"ש בית ישראל ברכו את ה'.
אך המשכת הדבר מן ההעלם אל הגילוי נעשית דווקא על ידי ישראל, ככתוב: "בית ישראל, ברכו את ה'".

והיינו לפי שיש בכאוי"א מישראל בכח למסור נפשו כו' ולכן נאמר דוקא בית ישראל ברכו כו' והטעם הוא שבכל אחד ואחת מישראל יש בכוח למסור את נפשו וכו'. לכן נאמר דווקא: "בית ישראל, ברכו" וכו'.

וזהו אלקינו דוקא וימי שנותינו שבעים שנה כל שנה שס"ה ימים הכל הוא בכדי להמשיך עיי' מאה ברכות הנ"ל מההעלם אל הגלוי ולעתיד יהיה תכלית הגלוי כי עין בעין יראו כו':

וזהו "אלקינו" דווקא. "ימי שנותינו בהם שבעים שנה", ובכל שנה 365 ימים — כל אלה נועדו להמשיך, באמצעות מאה הברכות שהוזכרו לעיל, מן ההעלם אל הגילוי. ולעתיד יהיה הגילוי בתכלית השלמות, כי "עין בעין יראו" וכו'.

9 והנה המאה ברכות הנ"ל הוא בדבור אך עיי' מה יהיה ההמשכה מההעלם אל הגלוי הנה הוא עיי' מעשה המצות וכמשל הזריעה שרוב מיני זריעה הוא זרעוני גינה שאינן נאכלין

והנה, מאה הברכות שהוזכרו לעיל הן בדיבור. אך באמצעות מה תימשך ההמשכה מן ההעלם אל הגילוי? באמצעות מעשה המצוות, וכמשל הזריעה. רוב סוגי הזרעים הם זרעי גינה, שאינם נאכלים:

שהוא רק גרעין שאין בו שום טעם מאכל וכשנזרע הגרעין בארץ ומתלבש בו כח הצומח שבארץ נצמח מזה פרי מאכל הגם שלא היה עצם הגרעין בחי' מאכל כלל.

הם רק גרעין שאין בו טעם של מאכל כלל. אולם כאשר זורעים את הגרעין באדמה, וכוח הצמיחה שבאדמה מתלבש בו, צומח ממנו פרי מאכל, אף שהגרעין עצמו לא היה כלל בבחינת מאכל.

10 וגם זרעוני תבואה הנאכלין אעפ"כ ע"י הזריעה נתוסף התבואה כהנה וכהנה וכו'. וכמו"כ הוא מעשה

המצות שירדו ונתלכשו בדברים גשמיים

ואפילו בזרעי תבואה הנאכלים, בכל זאת, באמצעות הזריעה מתרבה התבואה פי כמה וכמה וכו'. כך גם מעשה המצוות, שירדו והתלכשו בדברים גשמיים,

כמו תפלין על קלף גשמי וציצית מצמר גשמי וכדומה בשאר המצות וכשאישי ישראל מניח אותם על ראשו נתהוה בחי' גלוי אלקותו קדש בחכמה והיה כי יביאך בבינה כו' וכמאמר הזוהר טלית פריסו דמלכא כו'.

כגון תפילין על קלף גשמי וציצית מצמר גשמי, וכך גם בשאר המצוות. וכשאישי ישראל מניח אותן על ראשו, נוצרת בחינה של גילוי אלקותו: "קדש" בחכמה, "והיה כי יביאך" בבינה וכו'; וכמאמר הזוהר: "טלית פריסו דמלכא" וכו'.

11 וזהו דוקא כשאישי ישראל מניח אותם על ראשו משא"כ כשמונחים על השולחן לא נתהוה מזה שום

גלוי כלל הגם שמצח האדם הוא ג"כ דבר גשם כמו השולחן

וזה דווקא כאשר יהודי מניח אותם על ראשו. אבל כשהם מונחים על השולחן, לא נוצרת מכך שום התגלות, אף שגם המצח של האדם הוא דבר גשמי, כמו השולחן.

וגם כשעכו"ם מניח אותם לא יצמח מזה ג"כ שום גלוי כלל והיינו כמשל כח הצומח שבארץ שלא בכל מקום נצמח הפרי ובמדבר אינו נגדל צמחים כלל כמו"כ דוקא לישראל נאמר כי תהיו אתם לי ארץ חפץ.

וגם כאשר עובד עבודה זרה מניח אותם, לא תצמח מכך שום התגלות. זה דומה למשל של כוח הצמיחה שבארץ: לא בכל מקום צומח פרי, ובמדבר לא צומחים צמחים כלל. כך גם נאמר דווקא לישראל: "כי תהיו אתם לי ארץ חפץ".

12 והיינו כידוע שבחי' א"ס נק' קדוש ומובדל אני הוי' לא שניתי. ואתה הוא קודם שנברא העולם ואתה

הוא לאחר שנברא העולם כו'.

כלומר, כידוע, בחינת אין סוף נקראת קדושה ומובדלת: "אני, הוי', לא השתנית"; וכן "אתה הוא קודם שנברא העולם, ואתה הוא לאחר שנברא העולם" וכו'.

והכל ירוממוך סלה. ושיוכל להתהוות עולמות הוא רק ע"י מלכותך מכ"ע אין מלך בלא עם כו'. ישתבח שמך לעד כו'.

"והכול ירוממו אותך לעד". והתהוות העולמות אפשרית רק באמצעות "מלכותך, המלכות על כל העולמות"; "אין מלך בלא עם" וכו'. "ישתבח שמך לעד" וכו'.

13 וכמשל ענין המלך שמהפך מיש לאין להיות הכל בטלים נגדו. וכמו"כ למעלה אין מלך בלא עם מלשון עוממות שהוא בחי' יש ונפרד להתהוות בבחי' בטול ואין וכמו במלאכים כתיב וצבא השמים לך משתחווים.

כמו במשל המלך, שהופך את נתיניו מיש לאין, כך שכולם בטלים לפניו. כך גם למעלה: "אין מלך בלא עם", מלשון "עוממות", שהיא בחינה של יש ונפרדות, כדי שיוכלו לבוא למצב של ביטול ואין. וכך גם במלאכים, שעליהם נאמר: "וצבא השמים לך משתחווים".

אך מלאכים הם אינם בבחי' נפרד כ"כ ודוקא ישראל למטה שהם בתכלית בחי' עוממות ונפרד ושם הוא עיקר בחי' גלוי המלוכה ע"י בחי' הביטול מיש לאין כו'.

אבל המלאכים אינם נפרדים כל כך. דווקא ישראל שלמטה הם במדרגה הקיצונית ביותר של עוממות ונפרדות, ושם מתגלה עיקר המלכות, באמצעות הביטול מיש לאין וכו'.

(משא"כ ברא כרעא דאבוה ולא בבחי' מלך) ולכן דוקא תהיו אתם ארץ חפץ ששם עיקר גלוי הרצון והחפץ כו'.

(לא כך ב"ברא כרעא דאבוה" — "הבן הוא רגל אביו"; אין זה עניין של מלך.) לכן דווקא "תהיו אתם ארץ חפץ", כי בה מתגלים בעיקר הרצון והחפץ וכו'.

וע"י ישראל דוקא במעשה המצות הגשמיים יוכל להתהוות בחי' צמיחה הנ"ל. וזהו אשה יראת ה' היא תתהלל שהקב"ה נקי חתן.

ודווקא באמצעות ישראל, בקיום המצוות הגשמיות, יכולה להתהוות הצמיחה שנזכרה לעיל. וזהו "אשה יראת ה' היא תתהלל": הקדוש ברוך הוא נקרא חתן,

וכנס"י נקי בשם בחי' כלה בחי' אשה יראת ה' שהוא בחי' יראה וביטול. ועי"ז היא תתהלל שנעשה בחי' הארה וגלוי מלשון בהלו נרו כו':

וכנסת ישראל נקראת "כלה", בחינת "אשה יראת ה'", שהיא בחינת יראה וביטול. ועל ידי כך "היא תתהלל" — נוצרים הארה וגלוי, מלשון "בהילו נרו" וכו'.

14 וזהו הבאים ישרש יעקב היינו השרשה למטה הוא בחי' המצות שירדו מבחי' רצה"ע להתלבש בדברים גשמיים הוא בחי' יעקב יו"ד עקב.

וזהו [פירוש] "הבאים ישרש יעקב": ההשרשה למטה היא המצוות, שירדו מבחינת הרצון העליון כדי להתלבש בדברים גשמיים. זו בחינת יעקב — יו"ד עקב.

בחי' יו"ד שירדה בבחי' עקב למטה. ועי' יציץ ופרח ישראל להיות בחי' צמיחה מההעלם אל הגילוי כו'.

בחינת היו"ד שירדה לבחינת עקב, למטה. ועל ידי כך "יציץ ופרח ישראל" — צמיחה מן ההעלם אל הגילוי וכו'.

15 וזהו זורע צדקות מצמיח ישועות. ע"י הזריעה בחי' המצות וצדקה שכי"א נותן הוא רק לזכותנו

וזהו [פירוש] "הוא זורע מעשי צדקה ומצמיח ישועות": הזריעה היא המצוות. והצדקה שכל אחד נותן נועדה רק להקנות לנו זכות,

כי בודאי הקב"ה בעצמו היה יכול לפרנסם ואינו אלא רק לזכותנו להיות מצמיח ישועות בחי' צמיחה מההעלם אל הגילוי ע"י מעשה המצות כנ"ל.

שהרי ודאי שהקב"ה היה יכול לפרנס את העניים בעצמו; הדבר נעשה רק כדי להקנות לנו זכות, וכך הוא "מצמיח ישועות" — צמיחה מן ההעלם אל הגילוי, באמצעות קיום המצוות, כפי שהוסבר לעיל.

16 וזהו כוונת מאמר דהע"ה לכל תכלה ראיתי קץ רחבה מצותך מאד. שאין כוונתו על תאוות גשמיים

וזו כוונת דבריו של דוד המלך, עליו השלום: "לכל תשוקה ראיתי קץ; מצוותך רחבה מאוד". אין כוונתו לתאוות גשמיות,

רק על בחי' השגות וכלות הנפש ל' כלתה נפשי כו' שהוא בבחי' קץ וגבול שלכל נשמה יש גבול להשגתה

אלא לבחינת ההשגה ולכיליון הנפש, מלשון "כלתה נפשי" וכו', שהיא בבחינת קץ וגבול, שכן לכל נשמה יש גבול להשגתה;

משא"כ מצותך היא רחבה מאד היינו שבחי' מצותך היא רחבה בבחי' כלי קבול לקבל בחי' מאד בלי גבול שע"י מעשה המצו' יוכל לצמוח בבחי' גלוי בלי גבול.

ואילו "מצוותך רחבה מאוד" — כלומר, מצוותך רחבה ככלי קיבול לקבל את בחינת ה"מאוד", שהיא בלי גבול; שכן באמצעות קיום המצוות יכולה לצמוח התגלות בלי גבול.

17 וזהו רחבה מצותך מאד. וזהו אשריכם זורעי על כל מים שכל בחיי השגות שבג"ע העליון וג"ע התחתון נק' בשם מים

וזהו "מצוותך רחבה מאוד". וזהו [הפירוש של] "אשריכם זורעי על כל מים": כל דרגות ההשגה שבגן עדן העליון ובגן עדן התחתון נקראות "מים",

כמ"ש ונהר יצא מעדן כו' משא"כ מעשה המצות נעשה זריעה על כל מים למעלה מעלה מבחי מים כנ"ל.

כמו שכתוב "ונהר יוצא מעדן" וכו'. ואילו קיום המצוות נעשה זריעה "על כל מים" — למעלה מעלה מבחינת המים, כפי שהוסבר לעיל.

18 וכמו"כ ע"י לימוד התורה שירדה ג"כ להתלבש בענינים גשמיים נעשה ג"כ מזה בחיי צמיחה ולכן ארז"ל אשרי מי שבא לכאן ותלמודו בידו.

כך גם באמצעות לימוד התורה, שירדה אף היא להתלבש בעניינים גשמיים, נוצרת צמיחה. לכן אמרו חז"ל: "אשרי מי שבא לכאן ותלמודו בידו".

ולכאורה הוא תמוה והלא למעלה אין נצרך שם כלל הדבור גשמי אלו מציאות וכדומה. רק שלהיות בחיי צמיחה הנ"ל צריך להיות דוקא נשרש ונקלט בארץ ואז יוכל לצמוח.

לכאורה הדבר תמוה: למעלה אין כלל צורך בדיבור גשמי, כגון "אלו מציאות" וכדומה. אלא שכדי שתתרחש הצמיחה האמורה, [הזרע] צריך להיות דווקא מושרש ונקלט בארץ, ורק אז הוא יכול לצמוח.

כמו"כ כשנקלט אצלו בחיי התורה בבחי קליטה ממש להיות תלמודו בידו דוקא אזי נעשה מזה בחיי צמיחה גלוי רב למעלה הרבה מבחי ההשגות שבג"ע ששם הוא רק נהנין מזיו השכינה כו'.

כך גם כשהתורה נקלטת בו בקליטה ממשית, כך ש"תלמודו בידו" דווקא, נוצרת מכך צמיחה — גילוי רב, הנעלה בהרבה מבחינת ההשגות שבגן עדן, ששם רק "נהנים מזיו השכינה" וכו'.

19 וזהו ישרש יעקב שהיא ע"י בחינת שרישה וקליטה בחיי יעקב שהוא בחיי תורה ויקם עדות ביעקב כו' תתן אמת ליעקב כו' ואין אמת אלא תורה כו'.

וזהו "יעקב ישריש": הדבר נעשה באמצעות בחינת ההשתרשות והקליטה — בחינת יעקב, שהיא בחינת התורה: "הקים עדות ביעקב" וכו'; "תתן אמת ליעקב" וכו'; ו"אין אמת אלא תורה" וכו'.

הנה עי"ז יציץ ופרח ישראל בבחי' גלוי בחי' לי ראש כו' כנודע. וזהו ומלאו פני תבל תנובה.

על ידי כך יציץ ופרח ישראל, באופן גלוי — בחינת "לי ראש" וכו', כידוע. וזהו "ומלאו פני תבל תנובה".

תנובה הוא ענין הפרי גם תנ"ו ב"ה (להיות נקלט) בבחי' תבל שהוא בחי' כנ"י הנק' ארץ חפץ להיות נקלט ונשרש בה בבחי' גלוי הוא עי"י בחי' יעקב וישראל הנ"ל:

"תנובה" פירושה פרי; וכן אפשר לקרוא "תנו בה" — הניחו בתוכה, כדי שייקלט — בבחינת תבל, שהיא בחינת כנסת ישראל, הנקראת "ארץ חפץ". הדבר נועד להיקלט ולהשתרש בה באופן גלוי, וזאת כאמצעות בחינות יעקב וישראל האמורות לעיל.

20 אך כדי שיומשך בחי' יעקב וישראל הנ"ל צ"ל ג' בחי' שהוא בחי' אברהם יצחק ויעקב כי תפלות אבות תקנום.

אך כדי שהבחינות של יעקב וישראל שהוזכרו לעיל יימשכו, דרושות שלוש בחינות: אברהם, יצחק ויעקב, שהרי "תפילות אבות תיקנום".

וזהו ענין התפלה שמבקשים ברוך אתה הוי' מהעלם אל הגילוי כו' כנודע. אך צריך להיות מקודם בחי' מרירות על הריחוק מאלקות בתכלית.

וזהו ענין התפילה, שבה אנו מבקשים: "ברוך אתה הוי'" — [להמשיך] מן העלם אל הגילוי וכו', כידוע. אך תחילה צריכה להיות מרירות על הריחוק המוחלט מאלקות.

21 וכמאמר מים תחתונים בוכין כו'. להתבונן בגדולת ה' ברוך שאמר כו' שבאמירה אחת נתהוו כל העולמות וכו'

וכמאמר: "המים התחתונים בוכים" וכו'. [על האדם] להתבונן בגדולת ה', "ברוך שאמר" וכו': שבאמירה אחת נבראו כל העולמות וכו',

ושכדאי כל יסורי גיהנם כו' וכמארז"ל מוטב דלידייניה וליתי לעלמא דאתי להיות נהנין מזיו השכינה. ושכדאי לסבול את כל ייסורי גיהנום וכו', וכמאמר רבותינו זיכרונם לברכה: "מוטב שיידון ויבוא לעולם הבא", כדי להתענג מזיו השכינה.

22 ועי"ז יתמרמר נפשו מאד על ריחוקו בתכלית. אך בכ"י תקיעא בלבאי מסטרא דא וחדוה מסטרא דא.

היינו שבאמת מצד הגוף הוא רחוק בתכלית.

באמצעות זאת תתמרמר נפשו מאוד על ריחוקה המוחלט. אך "הבכי תקוע בלבי מצד זה, והשמחה מצד זה". כלומר, לאמיתו של דבר, מצד הגוף הוא רחוק לחלוטין;

אך מצד נש"י יש בחי' שמחה רבה לשמוח בה' בשמחה של מצוה שהוא מבחי' מהותו ועצמותו כביכול למעלה מבחי' סוכ"ע כו'.

אך מצד נשמות ישראל יש שמחה גדולה, לשמוח בה' בשמחה של מצווה, שמקורה בבחינת מהותו ועצמותו, כביכול, למעלה מבחינת סוכ"ע כל עלמין וכו'.

אך עי"י מה נתחברו בחי' שני הפכים האלו בתכלית בכיה וחדוה כו'. הנה הוא עי"י בחי' יעקב שהוא בחי' רחמנות

אך כיצד מתחברות שתי הבחינות ההפוכות הללו בתכלית — בכי ושמחה וכו'? הדבר נעשה באמצעות בחינת יעקב, שהיא בחינת רחמים,

וכמאמר ברחמיך הרבים רחם עלינו ועי"י בחי' רחמנות כנ"ל יוכל להיות בחי' שמחה של מצוה שהוא בחי' גילוי כו' כנ"ל.

וכמאמר: "ברחמיך הרבים רחם עלינו". ובאמצעות מידת הרחמים, כנוצר לעיל, יכולה להיות שמחה של מצווה, שהיא בחינת גילוי וכו', כנוצר לעיל.

23 וזהו הקל קול יעקב וכמשל הקול שהוא גי"כ גילוי ההעלם והקול נעשה עי"י גי' בחי' אש ומים

וזהו [פירוש] "הקול הוא קולו של יעקב". כך גם במשל הקול, שהוא גילוי של מה שהיה מכוסה; והקול נוצר באמצעות שלושה יסודות: אש ומים,

שהם דברים הפכיים ובחי' הרוח הוא הממוצע ומחברו כמו"כ להיות בחי' גילוי מעשה המצות למטה הוא גי"כ עי"י בחי' יעקב בחי' רחמנות כנ"ל

שהם יסודות הפוכים, והרוח היא הממוצעת ביניהם ומחברת אותם. כך גם גילוי קיום המצוות למטה נעשה באמצעות בחינת יעקב, בחינת הרחמים, כפי שנתבאר לעיל.

ולכן נקי יעקב בריח התיכון שמכריח מן הקצה העליון אל הקצה התחתון כו' לחבר הקרשים שלא יתפרדו והיו לאחדים כו':

לכן יעקב נקרא "בריה התיכון", העובר מן הקצה העליון אל הקצה התחתון וכו', כדי לחבר את הקרשים שלא ייפרדו, "והיו לאחדים" וכו'.

24 וזהו הבאים ישרש יעקב. היינו שבכדי שיקבלו ישראל התומ"צ שהוא בחי' יעקב וישראל כו' ולהיות פכ"פ דבר ה' כו' באו מקודם למצרים שהוא בחי' המרירות כו' בחומר ובלבנים כו'.

וזהו "הבאים — יעקב יכה שורש". כלומר, כדי שישראל יקבלו את התורה והמצוות, שהן הבחינות של יעקב וישראל וכו', וכדי שיהיה "פנים אל פנים" ה' דיבר" וכו', הם באו תחילה למצרים, שהיא בחינת מרירות וכו', "בחומר ובלבנים" וכו'.

ואח"כ קבלו התורה להיות ישרש יעקב יציץ ופרח כו' וזה היה במצרים בכדי לקבל את התורה בגשמיות בבחי' חיצוניות.

ואחר כך קיבלו את התורה, כדי ש"יעקב יכה שורש"; [ישראל] ינץ ויפרח" וכו'. והדבר היה במצרים, כדי לקבל את התורה בגשמיות, בבחינת חיצוניות.

25 וגם עתה בגלות ושעבוד פרנסה הוא ג"כ בכדי שלעתיד יוכלו לקבל בחי' פנימיות התורה להיות עין בעין יראו כו'.

וגם עכשיו, בגלות וכשעבוד הפרנסה, הדבר הוא גם כדי שבעתיד יוכלו לקבל את פנימיות התורה, ואז "עין בעין יראו" וכו'.

וזהו בוראך יעקב ויוצרך ישראל כמ"ש יוצר אור ובורא חשך. היינו שבכל דבר יש בחי' חומר וצורה.

וזהו "בוראך יעקב ויוצרך ישראל", כפי שכתוב: "יוצר אור ובורא חושך". כלומר, בכל דבר יש חומר וצורה.

ובחי' בריאת החומר שירדה למטה הוא בחי' יעקב ויוצרך הוא בחי' הצורה וגילוי הוא בחי' ישראל כנ"ל.

בריאת החומר, שירד למטה, היא בחינת יעקב; ו"יוצרך" הוא הצורה והגילוי, שהם בחינת ישראל, כאמור לעיל.

וזהו ענין מארז"ל כל שיראת חטאו קודמת לחכמתו חכמתו מתקיימת היינו להיות חכמתו מתקיימת
בבחי' צמיחה כנ"ל צ"ל מקודם בחי' יראת חטאו כו' וכמבואר למעלה אשה יראת ה' דוקא היא תתהלל
כו':

וזהו פירוש דברי חז"ל: "כל שיראת חטאו קודמת לחכמתו, חכמתו מתקיימת". כלומר, כדי שחכמתו תתקיים באופן
של צמיחה, כפי שהוזכר לעיל, צריכה להקדים לה יראת חטא וכו'; וכפי שהתבאר למעלה: דווקא "אשה יראת ה'
היא תתהלל" וכו'.

על המהדורה

המהדורה הזאת כוללת לשון המאמר והתרגום לעברית של ימינו.

The Hebrew text of Torah Ohr: © Kehot Publication Society, via Sefaria, CC BY-NC 4.0; formatting adapted.

התרגום שלנו לעברית של ימינו, מתוך התרגום האנגלי שלנו מלשון הקודש, בלי הערות קה"ת: CC BY 4.0.

המהדורה כולה: CC BY-NC 4.0. מותר להעתיק, להדפיס ולהפיץ בחינם, בציון Kehot Publication Society ו־[likuteitorah.com](https://creativecommons.org/licenses/by-nc/4.0/); אסור למכור. [/https://creativecommons.org/licenses/by-nc/4.0/](https://creativecommons.org/licenses/by-nc/4.0/)

התרגום לעברית נעשה מהמהדורה האנגלית של [likuteitorah.com](https://www.likuteitorah.com) בעזרת בינה מלאכותית (openai/gpt-6-luna-pro:batch), כשלשון המאמר לצדו לבדיקה. עדיין לא עבר עריכה אנושית. כל דבר חשוב יש לבדוק מול לשון המאמר.

הרבי ביקש ללמוד את מאמרי פרשת השבוע, «הפרשה החסידית», באותו שבוע, מחולקים לשבעת ימיו (Sichah of Shabbos Parshas Vayakhel 5725). למה ללמוד, וברכות הרבי: [/likuteitorah.com/about/the-chassidishe-parsha](https://www.likuteitorah.com/about/the-chassidishe-parsha) (Toras Menachem vol. 42, pp. 306-309).

מיזם חינוכי ולא מסחרי. אין כאן מכירה. אין שיוך לקה"ת, ל־Sefaria או לספריית ליובאוויטש. © [likuteitorah.com](https://www.likuteitorah.com)

מתוך [/likuteitorah.com/he/torah-ohr/shemos/6/](https://www.likuteitorah.com/he/torah-ohr/shemos/6/)

מוקדש לכבוד

מוקדש לכבוד הגאון המקובל רבי לוי יצחק שניאורסאהן זצ"ל

אבי הרבי, רבי לוי יצחק